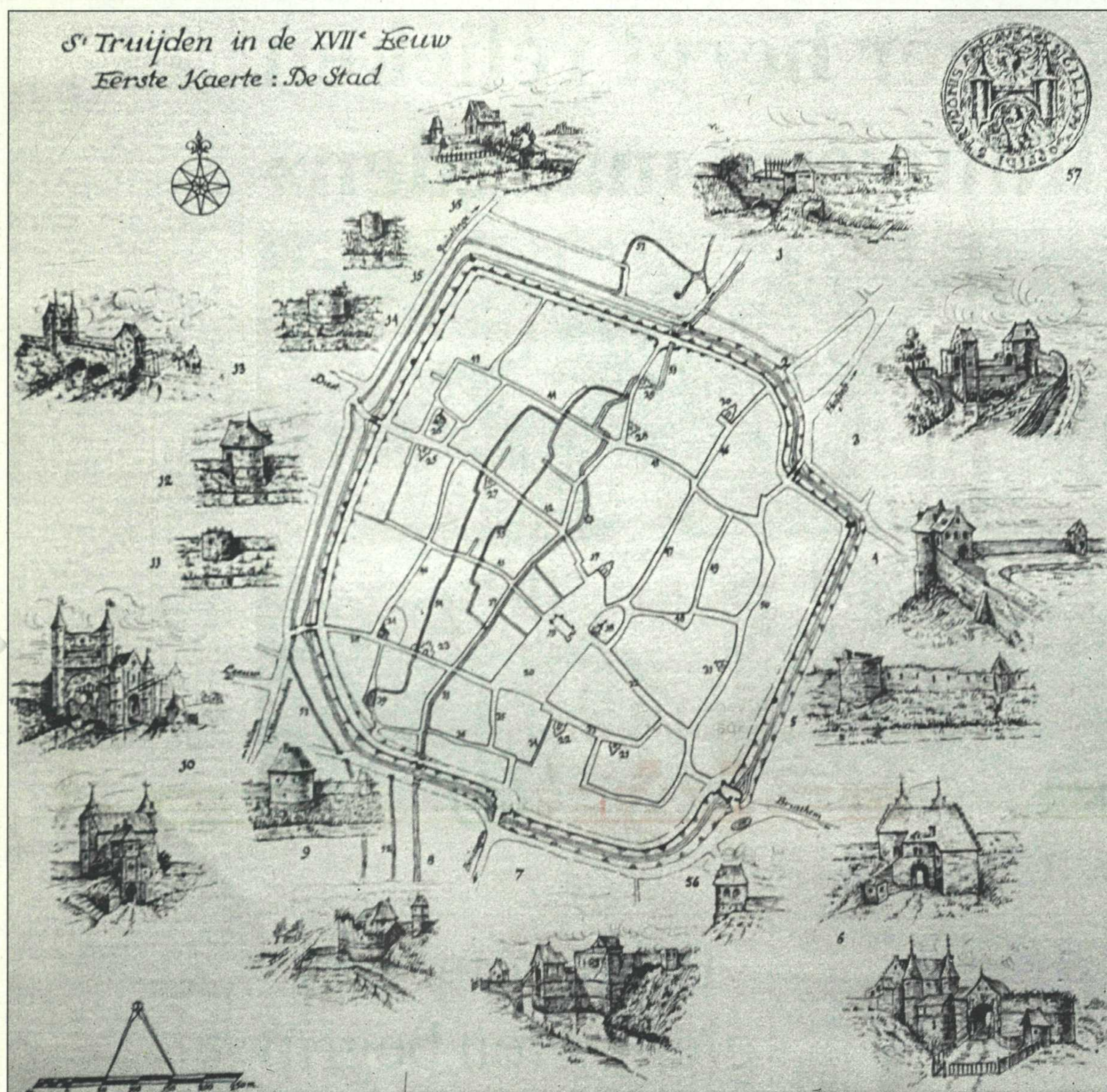

Sint - Truiden

*Saint-Trond au
XVIIe siècle
d'après L.
Warnouts (1697)
Croquis de L.
Sterken*

Explicatie der cijfers

1. Vissegat van buijten de Stad gezien
2. Vilpeert
3. Nieuw-Porte gezien van de vesten aen Vilpeert
4. De Rotse gezien van aen Vilpeert
5. Draijbus en cleijn powder torenen
6. Brusthem-Porte van binnen en buijten de Stad gezien
7. Kloppem-Porte van buijten de Stad gezien
8. Comisgat van buijten de Stad gezien
9. Diefstoren en 't Huijsken
10. Stapel-Porte van buijten en binnen de Stad gezien
11. Vreulinx
12. Voetbogen.
13. St.-Gangelofs-Porte van buijten de Stad gezien
14. Gangelofken
15. Schildwachthuijs
16. Groete Ark van buijten de Stad gezien
17. Abdijs
18. Kercke van ons L.-Vrouwe
19. Stadt-huijs
20. Merckt
21. Conuent der Capuciners
22. Minder-Broeders
23. Gasthuijs
24. Kercke van St.-Marten
25. Jerusalem
26. Kercke van St.-Gangelof
27. Seminarium
28. Stenart
29. Grouwsusters
30. Capucieners
31. Cellebroeders
32. Brusthemstraete
33. Verckens-Merckt
34. Minder Broeders Stege
35. Kloppem-Straece
36. Luijs-Berg
37. Diejck-Straece
38. Stapel-straece
39. Goot-straece
40. Nieuwen Steensseg
41. Saut-Straece
42. Steen-Straece
43. Bleu-Straece
44. Vettebrouck
45. Bergh
46. Schuerhoven-Straece
47. Planck-Straece
48. Ridder-Straece
49. Hamel-Straece
50. Koeij-Straece
51. Cicindria
52. St.-Trudo Borne
53. Leegebeek
54. Groete Vleijmingsgracht
55. Cleyne Vleijmingsgracht
56. Roggebrood
57. Stadsregel 1657-1673

Sint-Truiden 1300 viert de droom van Sint-Trudo

ALS jochie wist Trudo al precies wat hij wilde: een kerk bouwen op het erf van zijn ouders. Het is een jongensdroom die vandaag de dag niet vaak meer voorkomt. Maar ook in het nauwelijks gekerstende Haspengouw van Trudo's dagen stootte die ambitie op ongelooft.

«Eens dat hij op zijn vaders akker spelende, er eenen hoop steenen vond, kwam hij plotseling op het gedacht met die steenen een kerken te bouwen,» vertelt de Haspengouwse heemkundige Alfons Paquay Trudo's achtste eeuwse hagiograaf Donatus na. In korte tijd waren de grondvesten gelegd en stonden de muren overeind: voorafbeelding van de kerk die hij later zou bouwen, en daarmee ook van de stad die onder haar toren groeide.

Maar een boosaardige vrouw beloofde het kinderspel, gaat het relaas verder, en schopte het bouwspel uiteen. Maar zie, terstond werd zij met blindheid geslagen. En slechts op dringende voorspraak van het kind Trudo kregen haar ogen het licht terug.

Het verhaal vervolgt: «Zij was weer ziende en God en de jongen dankende, knielde ze neer voor Trudo's kerkje en bedekte met haar mantel de plek, door een godvruchtig kind geheiligd.»

Het relaas van Trudo's eerste mirakel siert nog steeds het boogveld boven de grote poort van de voormalige abdij. Links zit de jonge heilige te huilen bij zijn vernielde kerkje, rechts roept de blinde vrouw om genade. De prominente plaats op het imposante poortgebouw geeft de betekenis van het wonder in de ogen van de nazaten aan: dit is de oerstichtingslegende, het verhaal van de wonderbare oorsprong.

Ze staat dan ook aan het begin van de «Vita» van de heilige Trudo, geschreven in het voorlaatste decennium van de achttiende eeuw door Donatus, in opdracht van aartsbisschop Angilram van Metz. Een auteur met een dubbele missie: de verheerlijking van Trudo, maar daarnaast toch ook vooral de rechtvaardiging van diens schenking van zijn ouderlijke domeinen aan de verre bisschopszetel van Metz.

Visioen

De Vita vertelt hoe de devote Trudo, zoon van gefortuneerde ouders, zeer jong zijn roeping ontdekt, na een visioen de Tongerse bisschop Remaclus opzoekt, van de heilige bisschop de opdracht krijgt om naar het Lotharingse Metz te gaan om zijn bezit aan de Sint-Stefanuskerk van die stad over te dragen en om er zich op een leven als geestelijke voor te bereiden.

De Vita verhaalt Trudo's reis naar Metz en zijn ontvangst door bisschop Clodulf. Met de precisie van een notarisoordeel doet de schrijver vooral ook de overdracht van Trudo's ouderlijk erfgoed uit de doeken. Na zijn opleiding en wijding in Metz keert de aankomende heilige terug naar Haspengouw (en passant enkele wonderen verichtend), bouwt met de zegen van Remaclus een kerk op zijn weggeschonken domein van Zerkingen bij de Ciandria-beek. Hij bekeert talrijke heidenen en omringt zich met leerlingen van voornamelijk komaf. Na zijn dood wordt hij in de door hemzelf gebouwde kerk begraven. Op zijn graf gebeuren mirakelen.

Legende

Aldus de levensbeschrijving van de niet geheel belangloze Donatus van Metz, opgetekend een eeuw na Trudo's dood. Veel spijkerharde feitelijkheden, bijvoorbeeld over de afstamming van de heilige, bevat zijn relaas niet.

Legendebouwers kregen daardoor de kans om het naar believen te stofferen. Met wat vorstelijke glans bijvoorbeeld: latere abdijskroniekschrijvers dichtten Trudo een verwantschap met het Frankische vorstenhuis rond Pepijn van Landen toe. De legenden rond de heilige stichter en de devotie voor zijn persoon sloegen aan. Vanaf de elfde eeuw groeide het graf van Trudo uit tot een populair bedevaartsoord. Met alle voordelen van dien voor de ook toen al ondernemende inwoners van Zerkingen, dat rond die tijd trouwens de naam van zijn schuttheilige aannam en Sint-Truiden werd.

Feest

Ook over de geboorte- en sterfdatum van Trudo is niets met zekerheid geweten. De elfde eeuwse kroniekschrijver Theoderich

geeft 693 als sterfjaar. Recente historici vertrouwen hem niet en hebben het over een overlijdensdatum aan het eind van de zevende of in de eerste jaren van de achttiende eeuw. De conclusies van hedendaagse historici zijn voor de Truinaars geen aanleiding om het feest ter ere van hun stichter en patroon naar het einde van het millennium op te schuiven. Duizendjarige overlevering – ook al is ze, zoals die rond Trudo's sterfdatum, op wankel fundamenteel gebouwd – is sterker dan koele conclusies.

Als de Truinaars vanaf zaterdag 1 mei hun patroon gedenken, vieren ze, alle historische nevel en verdichting ten spijt, misschien toch vooral de vrome jongen Trudo, die zijn droom om een kerk te bouwen in werkelijkheid omzette. Al is dit de eerste keer dat Sint-Truiden een eeuwfeest van zijn patroon viert, zonder een kerk op de plaats waar hij de zijne ooit bouwde.

M.W.